

מצורע (261)

האות "ע" של הנגע לא נתהפך מנגע לע(ו)נג על ידי התשובה ולכן "טמא הוא".

"להתענדן באהבתך בשם מלא העומר"

וְלָקַח לַמִּשְׁהָר שְׁתֵּי צִפְּרִים חַיִּוֹת, טְהוֹרוֹת (יד, ד)
כתוב: **"כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּבֹרֵא רוּחַ, וּמַגִּיד לְאָדָם מַה שְׁחֹ, ..., "** (עמוס ד, יג),

כוונת המילים **"מה שח"**, אינו רק שיביאו הקלטה וישמיעו לאדם את כל מה שיצא מפיו, אלא שיראו לו אלו נזקים הוא חולל בכוח הדיבור שלו, אדם מדבר לשון הרע, רכילות, מחלוקת. וכשמוכיחים אותו אומר: מה, רק אמרתי! זה שום דבר, רק דיבור, רק קצת רוח... לכן כשיבוא ליום הדין, יראו לו תחלה, מה גדול כוחו הנורא של הדיבור ואיזה הרס הוא מסוגל לגרום בעולמות העליונים.

ספר להתענדן באהבתך בשם רב חיים מוואלוז'ין זצ"ל

מיהו הדל?

וְאִם דֹּל הוּא וְאֵין יָדוֹ מְשַׁגֵּת (יד, כא)

לכאורה קשה, הלא מי שהוא דל, אין ידו משגת. מהי, אפוא, הסיבה לכפל הלשון? תירץ המלב"ם **"דל"** מורה על המעטת הדבר ממה שהיה, כמו **"מדוע אתה ככה דל בן המלך"** (שמואל-ב. יג. ד), היינו שנתמעט גופו וירד במשקל על ידי חולי ורזון, וכך גם לענין העושר: כשאומרים על האדם שהוא **"דל"** בממון, הכוונה שכיום התמעט ממנו, ויש לו פחות ממה שהיה לו קודם לכן. היה, אם כן, מקום לומר שאדם אשר היו לו מליון שקלים ועתה התמעט ממנו ויש לו רק חצי מליון, יחשב לדל ויביא קרבן צפורים בלבד. לכן ממשיכה התורה ואומרת **"אין ידו משגת"**, היינו שממנו התמעט כל כך שלא נותר בידו לרכישת קרבן בכסף מלא, רק אדם כזה יסתפק בהבאת קרבן צפורים. ואם היה אומר רק **"אין ידו משגת"**, ממשיך המבלים ואומר: ניתן היה להבין שאינו משיג לקנות את הקרבן מסיבות שונות, כגון שאין להשיג בהמות בקרבת מקום מגוריו וכו', לכן הדגישה התורה שסיבת חסרון ההשגה הוא מפני דלותו.

ספר "ומתוך האור"

כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן וכו'... וְנִתְחַיֵּי נֶגַע צִרְעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם (יד, לד)

ברש"י: בשורה היא לכם וכו', לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם וכו', וע"י הנגע נותץ הבית ומוצאן. בפרשת **"שלח לך"** נאמר שהמרגלים אמרו על ארץ ישראל: **"והערים בצורות גדולות"** (במדבר יג. כה) ופרש"י: **"כריכן"**, לשון בירניות עגולות. ויש להבין מה החסרון בכך שהבתים עגולים? פירש הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל: כי בני ישראל רצו לבוא

שמירת הלשון, סם חיים

זאת תהיה תורת המצורע (יד, ב)

הדא הוא דכתיב: מי האיש החפץ חיים (תהלים לד) מעשה ברוכל אחד וכו' (מדרש רבה). לכאורה יש להקשות: מה חידש הרוכל לרבי ינאי? אומר הרב איסר זלמן מלצר זצ"ל: רבים חושבים כי לשון הרע הוא איסור ככל האיסורים והמונע עצמו מעוון זה שומר נפשו מהילכד באיסור. הם אינם מעלים על דעתם שהימנעותם מעוון זה יכולה להצטרף לקיום מצות וללימוד תורה אשר ההתעסקות בהם יוצרת זכויות שעל ידן מבטיח לעצמו האדם חיים. ואף על פי שאמרו חז"ל: ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה (קידושין ט:), בכל זאת אין זה דומה עדיין לעשיית מצוה בפועל. לכאורה גם איסור לשון הרע הוא כדין שאר עבירות בענין זה. הרוכל שהכריז **"מאן בעי סם דחיי"**, חידש ששונים פני הדברים באשר לאיסור לשון הרע ושמירת הלשון, שהרי אם שמירת הלשון אינה יותר מאשר הימנעות מעבירה אין הכרזת מובנת כלל. כי אי אכילת סם המוות אינה יכולה להתחשב סם חיים, כשם שאין לומר שמי שרוצה לחיות, לא יאכל טריפה, שכן סם חיים הוא דבר המשפיע באופן חיובי. אלא מאי? חידוש חידש הרוכל ולימד כי מניעת דיבור לשון הרע הוא גופא סם חיים, וכך נאמר בפסוק: **"מי האיש החפץ חיים"**, מניעת דיבור לשון הרע היא זכות בפועל שמקדשת את האדם על ידי שנעשה פיו קדוש, ונתקדש בעצמו. זוהי הידיעה שנתחדשה לרבי ינאי.

ספר "לקח טוב"

וְהִנֵּה נִרְפָּא נֶגַע הַצִּרְעַת מִן הַצִּרְעַת (יד, ג)

לכאורה, הפך הכתוב את סדר הדברים, שהרי היה לו לומר: **"והנה נרפא הצרוע מן הצרעת"**. יש לומר, הנה בכל מעשה שעושה האדם נברא מלאך רוחני. אמרו חז"ל: העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחת והעובר עבירה אחת קונה לו קטיגור אחת (אבות ד, יא). מלאך משחית זה אשר נברא מכל חטא, נקרא **"נגע"** וכמו שנאמר **"ונגע לא יקרב באהלך"** (תהלים צא, י). והנה כאשר אדם שב בתשובה שלימה זוכה ונהפך אותו מקטרג עצמו לסניגור ולמלאך מליץ יושר. וזהו ביאור מאמר חז"ל: גדולה תשובה מאהבה שזדונות נעשות כזכויות (ימא פו:), ומובא בספרים שה**"נגע"** הופך ל**"עונג"**. וזהו שאמרה התורה: **"וְהִנֵּה נִרְפָּא נֶגַע הַצִּרְעַת"**, דהיינו אותו מלאך משחית הנקרא **"נגע"**, נרפא **"מן הצרוע"**, על ידי שהיטיב דרכיו ותיקן מעשיו על ידי זה נהפך לעונג. אמנם יכול להיות מצב של **"וראה הכהן... והנה לא הפך הנגע את עינו"**, כלומר

לארץ ישראל, כי ידעו שיהיו להם נגע בתים, וימצאו את המטמוניות שהטמינו הגויים, על כן אמרו המרגלים: אל תחשבו שהיו לכם כסף, כי הבתים בארץ ישראל עגולים, ושנינו במשנה (נגעים פ"ב מ"א): שבבית עגול אין דיני נגעים.

ספר "שיח הפרשה"

וכי רק הזמן שלנו חשוב, והזמן של חבר לא כל כך?

ופנו את הפית, בְּטָרֶם יָבֹא הַפֶּהָן (יד, לו)

התבוננות בפסוקי התורה מלמדת אותנו דרך ארץ ביחסינו עם העולם הסובב אותנו. בפסוקנו נאמר: "יָצָה הַפֶּהָן וּפָנָה אֶת הַבֵּית, בְּטָרֶם יָבֹא הַפֶּהָן לְרְאוֹת אֶת הַנֶּגַע". לכאורה, מדוע צריך לעשות זאת בטרם יבוא הכהן? מה הענין בכך? למה לא להמתין עד שהכהן יגיע, ואז לפנות? יש לומר, דרך ארץ גדולה לימדתנו התורה כאן. שכיון שיודע האדם שהכהן צריך להגיע אל הבית כדי לראות את הנגע, מידת דרך ארץ היא לדאוג לכך שלא יצטרך הכהן לשהות בבית, עד שהבעל הבית יואיל לפנותו, אלא בבואו של הכהן יהיה כבר הבית פנוי. לפעמים אנחנו קובעים פגישה עם ידיד, ולא מדייקים להגיע בזמן, והחבר ממתין וממתין, והוא חוסר דרך ארץ. כי רק הזמן שלנו חשוב, והזמן של החבר לא כל כך חשוב?! כמו כן, יש אנשים המזמינים מונית, אבל בינתיים יש להם דברים לארגן בבית, הנהג מגיע, וצופר וצופר, והם עדיין בבית, ויש בזה שני עוונות: גם כלפי הנהג העלול להתרגז, ובצדק, שהרי גוזלים את זמנו, וגם כנגד השכנים והציבור, הסובלים מהרעש העולה מצפירותיה של המונית.

ספר ברכי נפשי מאת הרב יצחק זילברשטיין שליט"א

אוי לרשע ואוי לשכנו

יָצָה הַפֶּהָן וּחִלְצוּ אֶת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר פָּהָן הִנְגַע וְהַשְׁלִיכוּ אֹתָהֶן אֶל מִחוּץ לְעִיר אֶל מְקוֹם טָמֵא (יד, מ)

כתוב במשנה (נגעים פ"ב מ"ו): מכאן אמרו אוי לרשע ואוי לשכנו, שאם כותל מפסיק בין שני בתים, ונראה נגע בכותל לצד בית זה, בעל הבית אחר הסמוך לו צריך להטפל עמו דכתיב "וחלצו את האבנים", לשון רבים. יש לפרש: כתב מהר"ם חאגיז בהקדמת ספרו "שתי הלחם": הקב"ה בגדל חסדו, לא דן את האדם לפי מעשיו בלבד, אלא קודם שיגמור דינו דן תחילה גם בצער שיגיע לבניו ולבני ביתו, האם ראויים הם לכך או לא. ואם מצאם ראויים לכך דן את בני המשפחה הרחוקים יותר האם ראויים לצער זה. ואח"כ דן את שכניו, ואח"כ את בני עירו, ואח"כ את כל העולם כולו, האם מגיע להם לסבול צער כתוצאה מגזר דינו בבית דין של מעלה, ואם אכן בניו בני משפחתו, שכניו והעולם ראויים לכך, אז גוזר על האדם זה ליענש. וזה כוונת חז"ל "אוי לרשע ואוי לשכנו", מזה שהשכן גם משתתף בצער של הרשע, ראיה מוכחת שגם הוא ראוי לצער זה, דאילו לא היה ראוי, שכנו הרשע לא היה נענש.

אוצרות התורה בשם ספר "עיני שמואל"

הלכה: בדיקת חמץ

כתב הרמ"א (או"ח סי' תלב ס"ב), ונוהגים להניח פתיתי חמץ במקום שימצאם הבודק כדי שלא יהא ברכתו ברכה לבטלה, ומיהו אם לא נתן לא עכב דדעת כל אדם על הברכה, לבער אם ימצא (כל בו). ומ"ב (סקי"ג), כתב שהכל בו חולק וסובר שאין כאן חשש ברכה לבטלה, כיון שכן המצוה לבדוק החמץ ולחפש אחריו שמא ימצא ואם לא ימצא אין בכך כלום, ובשם הט"ז כתב דהברכה קאי על מה שיבער למחר בודאי מה שישיר מאכילתו אלא שמהיום מתחיל ע"י בדיקה. ומסיק כן הסכימו אחרונים לדינא, ומ"מ אין כדאי לבטל מנהג של ישראל, וגם האר"י ז"ל כתב מנהג זה. ובשער הציון (סקי"ב) הביא הפתחי תשובה בשם עמק הלכה, דכהיום שהמנהג לכבד ולנקות הבית מכל חשש חמץ קודם ליל י"ד יש למנהג זה יסוד מדינא. מ"ב חלק ה' סימן תלב

פתגם: אם אתה חש שרגליך באויר, יתכן שאתה באמצע לעלות מדרגה. ספר "שמחלה"

חקירה: מצוות צריכות כוונה:

אם לא כיוון כאילו שלא עשה את המעשה המצוה כלל אלא כמתעסק, או שעשה את מעשה המצוה, ורק לא קיימה. (ברכת אברהם פסחים קיד: ברכת המרור ב)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: עורבא פרח

עם הארץ שהתיימר להיות למדן, נשאל על ידי חבריו: מה פירושו של הביטוי המצוי בגמרא (ביצה כא.): עורבא פרח? נטל הלה את הגמרא עיין ברש"י, ולבסוף הסביר: עורבא פרח פירושו: נתן לו חזיר לאשה. מה משמע? השתומם איש שיחו. הרי רש"י מפורש הוא, השיב הלמדן: עורבא פרח: השיאו לדבר אחר.

ספר "חד וחלק" ח"ב (דף ע)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה, הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא לבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רילי בן ג'ולייט אסתר

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr